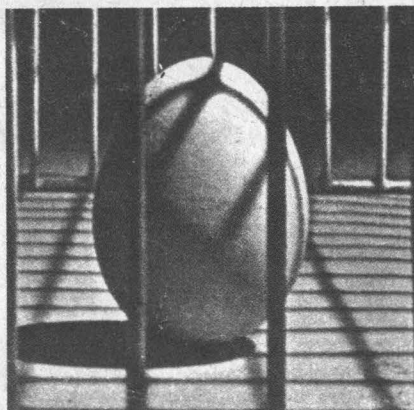

CU OCHIUL LIBER

POST PE POST

Întelepciunea gospodinei universale zice că totu-i chestie de dozaj. Ai greșit cu sarea sau cu zahărul, ai uitat un ingredient sau n-ai fiert destul - gata, s-a dus naibii gustul, iar teoria populară a lui "mulți vede, puțini cunoaște, merge și așa" scontează pe un consumator care n-are termen de comparație și nici de ales.

Acuma, la noi, lumea s-a deprins cu surogate, combinații fanteziste de "ca și cum" - aprecieri superlative în genul "nici nu știi ce mănânci" sau "zici că-i pui, nu alta", icre de fasole și șnițel de varză, dacă n-ai ou pui apă cât un ou, în loc de smântână se poate folosi făină, în loc de făină, biscuiți pisați - totul e ca rezultatul trudei să aducă măcar la aspect cu ceva cunoscut. Și, în general, de bază e ghiveciul, combini tot ce se găsește prin casă, resturi și bucățele, n-are rost să pierzi mult timp pentru ceva care se înghite repede, cu gândul în altă parte, că tot acolo ajung toate ("Ici tombent en ruine les beaux produits de la cuisine" - se putea citi la toaleta unui restaurant snob).

Principiile bucătăriei românești pe timp de criză s-au extins în multe domenii, deci și asupra programelor TV. Fadoarea și lipsa de varietate a meniului de cantină, scontând pe răbdarea și pretențiile mici ale generațiilor dresate să primească ceea ce de fapt li se cuvine ca pe un cadou nemeritat și să înghită ceea ce li se vîră pe gît - ajung cu vremea să ne facă să uităm gustul hranei veritabile și savoarea băuturilor nefalsificate, să nu le mai recunoaștem, și așa muzica țigănească poate fi luată drept folclor autentic, înduioșarea la melodramele groase, drept catharsis iar sentimentul de justiție e satisfăcut cu happy-end-urile copilăroase, în care detectivul pune cătușele și citește drepturile criminalului. Asta în cazul cînd ziua are și un desert, fiindcă pe postul național se respectă cu strictețe posturile cu ghiveci gol și apă chioară - urzici, ștevie, spanac -, se mai elimină toxinele, se descongestionează creierul, "contribuie jos" și nu deșteaptă înăuntru ochiul închis afară.

Sărbătoarea ar trebui să urmeze postului. Cel puțin așa e în tradiția religioasă. În tradiția televiziunii, sărbătorile se numesc aniversări, comemorări, mai nou parastase, sfeștanii, Isalia dănuiește, predici și festivități, totul după rețeta cu drojdie (la preț liberalizat) a "Cîntării României". Drojdia umflă cuvintele, le înmulțește în dauna imaginii, chiar la Actualități diferența față de radio e că radio-ul e mai obiectiv și mai atrăgător. Ce vezi la emisiunea de știri? Niște persoane nici măcar plăcute la chip care citește ceea ce poți auzi mai bine formulat la radio și acoperă cu vorbe chiar scurtele imagini de la fața locului, fardînd-o cum poftesc, astfel încît ți-e solicitat mai mult auzul. Și acesta, cam după primele 20 de minute, capătă o inhibiție de protecție spre motăială și căscat, anunțuri, reclame - cînd tu vrei să vezi ce s-a petrecut în ziua respectivă la noi și în lume, "la viu", nu tranșat, congelat, împănat. Concluziile poți să le tragi și singur, nu trebuie să ți le impună d-l Hamza și d-na Gabriela Neagu, cum făceau mai an d-nii Petre Popescu și George Marinescu, iar dacă ai schimbat pe Tanda cu Manda, măcar să arate bine.

Și fiindcă tot a venit vorba de coca cleioasă de cuvinte - mă întreb ce s-a putut întîmpla cu Ioan T. Morar, adus să împrăpăteze redacția de divertisment, unde i-au dispărut hazul și originalitatea, de parcă instituția care l-a angajat ar fi o mașină de tocat talentul și de transformat, contra salariu, tot ce părea înzestrare nativă în pastă rutinată și insipidă. "Se pune capacul și se fierbe înăbușit pînă scade". Muieți în posmagii?

Parcă ne-am cam săturat de ardei umpluți și sarmale de post, praz cu sos roșu și minciunile. Oricîte păcate am avea de ispășit, schimbarea metabolismului produsă în urmă cu atîtea luni cere alt fel de hrană. Fără ea, organismul social degenerază și naște handicapați. Iar handicapații sînt lăsați în grija străinilor caritabili, care le aduc televizoare.

ADRIANA BITTEL